

Moet de Sultan dat stuk loslaten, dan zou Macedonië in opstand kunnen komen en dan zou die strijd van nationaliteiten en godsdiensten kunnen ontbranden, ter voorkoming waarvan de mogendheden zich juist de handhaving van Turkije's integriteit tot hoofdbeginsel hebben gesteld.

Het is wel een treurig ding, die integriteit van het Turksche Rijk. Ziedaar een regeering en een beheer, tot in den diepsten grond verdorven; ziedaar een heidensch rijk, een onding in Europa, de onmogelijkheid van zijn voortbestaan dagelijks bewijzende, doordat het dagelijks den Europeeschen vrede bedreigt; ziedaar een Sultan, als een oud-Japansche mikado angstvallig voor ieders oog verborgen, een sidderende zenuwlijder, zich vastklemmend op het deksel van zijn geldkist, terwijl ambtenaren en leger vergeefs het hun toekomend loon vragen: ziedaar een broeinest van ongerechtigheden, een leerschool van moord, marteling en verkrachting; ziedaar de schande van Europa in de 19de eeuw. En daartegenover de machtigsten der wereld, die immers ook de beginselen van recht en zedelijkheid zoo luide verkondigen, maar die machteloos staan om dat ondie te verdelgen, om dien buit te verdeelen en die zich uit vrees voor het nog machtiger eigenbelang der verschillende samenwerkenden, ter wille van den vrede god betere 't, gedwongen zien hun kanonnen te richten op het kamp bij Chania, en de arme Grieksche vlag, voor een heilige zaak wapperend, neer te schieten.

En nu waren wij een tijd geleden nogal zoo blij over het herstel van het Europeesch concert.

Men zou er fatalist onder worden. Een fatalistische beschouwing is trouwens de eenige die ons overblijft bij het meeleven der laatste dagen geschiedenis. Wij kunnen toch werkelijk niet oprecht wenschen dat het concert der mogendheden nu uit elkaar viel. Zijn wij niet allen geschrikt op het vernemen der tijding dat Engeland het met de mogendheden oneens begon te worden en van Duitschland's bullebakkerig voorstel om maar ineens de haven van Athene te blokkeeren, niet wilde weten?

Terwijl lord Salisbury in het Hoogerhuis en Curzon in het Lagerhuis zich minachtend of althans afkeurend over Griekenland uitlieten, nam de beweging voor Kreta in Engeland toe. Liberale staatslieden als John Morley, om van den Grooten Oude, die op het punt van Turkije wel een weinig monomaan is, nog te zwijgen, plaatsten zich aan het hoofd en zoo schijnt dit werkelijk de geschiedenis van Engeland's frontverandering geweest te zijn dat de volksmeening het kabinet tot matiging gedrongen heeft. Wel schoot het Engelsche oorlogschip nog mee op het kamp bij Chania, maar van gewapende actie tegen de Hellenen is toch voorloopig blijkbaar afgezien.

Italië hield getrouw aan Engeland vast. De draai, dien Engeland nam, kwam Visconti-Venosta zeer te stade; want de Italianen hebben meer dan één karaktertrek met de Grieken gemeen en als in één land een oorlog tegen den Turk populair zou wezen, dan ware het wel in het schiereiland.

De Sultan zit op zijn geldkist en wacht. Men zegt dat hij oogeblikken van zeldzaam innerlijk genoegen smaakt. Kreta kan hem niet schelen. Maar de onuitstaanbaar-vriendelijke mogendheden die hem met alle geweld onder